

odbor bezpečnostní politiky  
Nad Štolou 3  
170 34 Praha 7

Praha 26. února 2014

Stanovisko k problematice „opuštěných“ zbraní, nálezů zbraně a nálezů zbraně skryté po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku<sup>1</sup>

K 1. lednu 2014 nabyl účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“). Občanský zákoník novým a relativně detailním způsobem upravuje v § 1045 až § 1065 problematiku opuštění věci (derelinkce), nálezů a nálezů věci skryté (zakopané, zadržané nebo jinak skryté). S ohledem na základní zásadu občanského zákoníku, podle které je uplatňování soukromého práva nezávislé na uplatňování práva veřejného (§ 1 odst. 1), je nezbytné vyjasnit konkrétní postup v případě, že věcí opuštěnou, nalezenou či skrytou je zbraň kategorie A, B anebo C nebo střelivo do těchto zbraní anebo zbraň kategorie D, munice nebo výbušnina. K této problematice odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra sděluje následující:

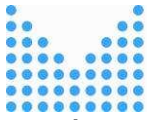
**Nález zbraně, střeliva, munice a výbušniny**

Přestože nový občanský zákoník představuje základní a v podstatě komplexní úpravu základních soukromoprávních vztahů, je třeba vyjít z faktu, že na jedné straně jím zaváděná právní úprava není vyčerpávající a na druhé straně je nadále třeba respektovat vztah předpisu obecného, kterým je ve sféře soukromého práva právě občanský zákoník, a speciálního. Zákon o zbraních, přestože jde o předpis práva veřejného (správního), obsahuje řadu dílčích ustanovení, která se v rozhodující míře prolínají do oblasti soukromoprávních vztahů a často restriktivně předurčují, jakým způsobem budou na tyto případy dopadat ustanovení soukromoprávních předpisů. Zákon o zbraních tak mimo jiné upravuje (omezuje) možnost nabytí vlastnického práva a držby střelných zbraní a střeliva, stanovuje podmínky pro převod vlastnického práva, jakož i další podmínky pro jeho výkon.

Právě v případě nálezů zbraně kategorie A, B anebo C nebo střeliva do těchto zbraní anebo zbraně kategorie D, munice nebo výbušniny pak zákon o zbraních obsahuje vlastní úpravu v § 68, která se použije namísto obecné úpravy v občanském zákoníku. Vedle toho však tyto právní aspekty nálezů věci (zbraně), které zákon o zbraních neupravuje, a jejichž použití z občanského zákoníku by nebylo v rozporu se smyslem právní úpravy zákona o zbraních, je možné použít subsidiárně k právní úpravě obsažené v zákoně o zbraních. Půjde především o úpravu nálezného (§ 1052 a § 1056 občanského zákoníku).

---

<sup>1</sup> S ohledem na vývoj právní úpravy nahrazuje toto stanovisko též výklad podaný k dané problematice ve starších stanoviscích odboru bezpečnostní politiky, např. ve stanovisku č. j. MV-114978-2/OBP-2011.



Nadále je tedy nálezce zbraně, střeliva, munice či výbušniny povinen neprodleně oznámit jejich nález nejbližšímu příslušníkovi policie nebo útvaru policie, anebo orgánu místní samosprávy, který toto oznámení předá nejbližšímu útvaru policie. Nálezce tedy nepostupuje podle § 1052 občanského zákoníku a nepokouší se zbraň odevzdat jejímu vlastníku a nelze-li z okolností poznat, komu má být zbraň, střelivo, munice či výbušniny odevzdány nemá k provedení oznámení dobu 3 dnů, nýbrž musí tak učinit neprodleně. Rovněž pokud jde o přechod vlastnického práva k nalezené zbraně či střelivu uplynutím doby, je třeba použít § 68 odst. 3 zákona o zbraních, resp. v případě munice a výbušnin § 68 odst. 4 zákona o zbraních, nikoli ustanovení § 1057 občanského zákoníku.

### **Nález skryté zbraně**

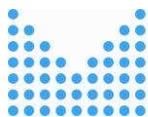
Na nález zbraně skryté se analogicky použije ustanovení § 68 zákona o zbraních přednostně před právní úpravou občanského zákoníku, viz výše. Nepoužije se tak ani úprava právních vztahů mezi nálezcem a vlastníkem pozemku (§ 1064 občanského zákoníku, toto ustanovení v odstavci 2 ostatně na postup podle jiného právního předpisu výslovně odkazuje).

### **Opuštění střelné zbraně nebo střeliva**

Jedná se o nejsložitější případ, neboť se jedná o právní institut, který nebyl za účinnosti předchozího občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) blíže upraven. Vzhledem k tomu, že zákon o zbraních neobsahuje výslovnou úpravu opuštění zbraně, bude v tomto směru nutné vyjít z aplikovatelných ustanovení zákona o zbraních, a dále zvážit míru, ve které budou subsidiárně použitelná příslušná ustanovení občanského zákoníku.

V první řadě je nutné rozlišit opuštění zbraně, které bude představovat právní jednání, které je v rozporu se zákonem o zbraních, a naopak derelinkci, která nebude představovat na první pohled jednání v rozporu s tímto zákonem. Následně bude třeba zhodnotit, zda-li se v posléze zmíněném případě použije právní úprava občanského zákoníku a regulace stanovená zákonem o zbraních se do soukromoprávní roviny opuštění zbraně či střeliva pouze v některých konkrétních ohledech promítne, nebo bude-li nezbytné naopak nezbytné posoudit opuštění zbraně či střeliva především přes příslušná ustanovení zákona o zbraních.

Podle názoru odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra bude tam, kde zákon o zbraních bude na opuštění zbraně pohlížet jako na protiprávní, nutné na opuštění zbraně i v rovině soukromého práva pohlížet jako na absolutně neplatné právní jednání z důvodu porušení zákona (§ 580 odst. 1 občanského zákoníku). V tomto ohledu půjde o všechny případy, kdy by vlastník zbraně jejím opuštěním porušil některou povinnost stanovenou mu zákonem o zbraních v souvislosti s nakládáním s ní. Tak by tomu bylo např. v případě, pokud by s opuštěnou zbraní mohl následně nakládat kdokoli, aniž by bylo zajištěno, že se bude jednat o osobu, která je k tomu podle zákona oprávněna, nebo pokud by to znamenalo, že taková zbraň či střelivo nebudou po opuštění zabezpečeny v souladu s požadavky zákona o zbraních a prováděcích právních předpisů. Opuštění zbraně provedené tedy např. odhozením zbraně na veřejném prostranství by tedy bylo též z pohledu občanského zákoníku zcela neplatným jednáním, jehož neplatnost není pak nutné namítat a rovněž



případný soud (a tím spíše správní orgán) k této neplatnosti musí přihlédnout z úřední povinnosti (§ 588 občanského zákoníku).

Neplatným opuštěním zbraně se pak taková zbraň nestává věcí, která nikomu nepatří, naopak trvá vlastnické právo dosavadního vlastníka a stejně tak trvají všechny jeho povinnosti s tímto vlastnictvím spojené, ať již plynou z předpisů práva soukromého, nebo z příslušných ustanovení zákona o zbraních. V případě nalezení takové zbraně se postupuje podle ustanovení § 68 zákona o zbraních upravujícího nález zbraně. Z pohledu zákona o zbraních bude v těchto případech často též vznikat odpovědnost vlastníka zbraně za přestupek, který byl takovým jednáním patrně spáchán.

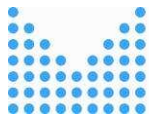
Naopak ovšem za patrně z hlediska zákona o zbraních přípustné „opuštění“ zbraně bude třeba považovat případ, kdy zbraň bude odevzdána policii podle § 64 zákona o zbraních, přičemž její vlastník, kterému zanikla platnost např. zbrojního průkazu, projeví určitým způsobem vůli v tom směru, že ji ve smyslu § 1045 odst. 1 občanského zákoníku opouští, protože ji nechce. Lze rozlišit v zásadě dvě takovéto situace:

**1. Vlastník výslovně projeví svou vůli, že se vlastnictví dané zbraně či střeliva zřídá, např. při předání zbraní či střeliva policii, nebo tak učiní později jinou výslovnou formou (kupř. písemně).**

V tomto případě se jedná o platné soukromoprávní jednání dosavadního vlastníka zbraně či střeliva, jehož obsah je relativně nepochybně dán jeho okolnostmi. Nejedná se však o opuštění věci ve smyslu občanského zákoníku. Nejedná se ani o darování ve smyslu občanským zákoníkem výslovně upraveného smluvního typu. Lze se proto domnívat, že půjde o převod vlastnictví občanským zákoníkem neupraveným typem dohody (inominátní dohoda), jehož smyslem je převod vlastnictví zbraně na stát, coby subjekt oprávněný k držení zbraně a střeliva. Pokud nebude právně relevantní vůle dosavadního vlastníka zbraně projevována písemně, je třeba, aby o tomto právním jednání byl policií sepsán úřední záznam. Policie pak s takovou zbraní naloží podle právního předpisu upravujícího nakládání s majetkem státu. Vzhledem ke specifické povaze tohoto převodu vlastnictví ke zbraní (v případě zbraní kategorie A, B nebo C) lze uvedeným postupem považovat za splněnou též povinnost dosavadního vlastníka podle § 42 odst. 2 zákona o zbraních.

**2. Vlastník výslovně neprojeví žádnou vůli, jak se zbraní dále naložit, a s policií nekomunikuje.**

V těchto případech, kdy vlastník zbraně odevzdá zbraně policii, a následně přestane jakkoli komunikovat, popř. se přestane zdržovat na území České republiky, je neznámého pobytu atd., nelze institut opuštění věci podle občanského zákoníku (podle ustanovení § 1050 odst. 1 občanského zákoníku) použít, neboť zákon o zbraních výslovně pro tyto případy předpokládá konkrétní postup v § 64 odst. 2 a 3. Ustanovení § 64 odst. 2 zákona o zbraních pak výslovně hovoří o tom, že též výtěžek případného prodeje zbraně či střeliva uskutečněného policií náleží původnímu vlastníku těchto věcí, a to bez dalšího. Rovněž uplatnění institutu vydržení v těchto případech nepřipadá v úvahu s ohledem na absenci předchozího držení vlastnického



poctivým držitelem (tj. policií, která nadržuje vlastnícké právo; zbraň je u ní pouze uložena).

V těchto případech je nezbytné postupovat podle § 64 odst. 2 a 3 zákona o zbraních. V případě, kdy dosavadnímu vlastníku zbraně nelze doručovat, je nutné využít dalších institutů správního řízení a např. adresovat výzvy podle citovaných ustanovení vlastníku zbraní formou veřejných vyhlášek (§ 25 správního řádu), následně je třeba ustanovit vlastníku zbraně opatrovníka (§ 32 odst. 2 písm. d) a odst. 3 správního řádu, důvodem ustanovení opatrovníka je skutečnost, že prodej či zničení zbraně se dotýká vlastníckého práva dané osoby) a doručit mu rozhodnutí o uskutečnění prodeje, popř. zničení zbraně či střeliva.

Podaří-li se prodej zbraně realizovat, náleží výtěžek získaný prodejem zbraně po odečtení nákladů prodeje jejímu vlastníku. O možnosti převzít si výtěžek prodeje zbraně lze jejího původního vlastníka vyrozumět opět veřejnou vyhláškou, která vyvěsí se na úřední desce příslušného útvaru policie, popř. i doručením oznámení opatrovníkovi ustanovenému pro správní řízení. Pokud se původní vlastník zbraně o peníze nepřihlásí, uloží se na

- účet Ministerstva vnitra, konkrétně na účet cizích prostředků, rozhoduje-li o prodeji zbraně Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál Policejního prezidia ČR,

- účet příslušné organizační složky státu, rozhoduje-li o prodeji zbraně odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál krajského ředitelství policie.

Zde uložené finanční prostředky podle současné právní úpravy nepropadají, lze je proto převádět do dalšího roku, doba, po kterou tak lze činit, není omezena.

Nepodaří-li se do dvou let od opakované výzvy prodej zbraně uskutečnit, bude zbraň zničena.